

Welke klimaatfinanciering voor adaptatie vanuit federaal perspectief ?

Presentatie voor FRDO/CFDD-conferentie – 07/02/2026 | *Adaptation makes cents* |
Financiering voor een klimaatbestendige toekomst

Samuel Lietaer
FOD VWL-DGEM-Dienst Klimaatverandering
SPF SSCAE-DGEM-Service Changements climatiques

Agenda

Waarom financiering van adaptatie anders is

Overheidsfinanciering – federaal perspectief

Private financieringsopties en *blended finance*

Concreet voorbeeld: ClimateFIT (Vlaanderen)

Take-aways

Een slachtoffer van de overstroming in Verviers in juli 2021 ruimt puin. © Sebastien Van Mallegem

VERZEKERINGEN

+ Verzekeraar Allianz: “Klimaatcrisis is op weg om beschaving te vernietigen”

Willen we de voorwaarden behouden waardoor onze markteconomieën en onze beschaving kunnen functioneren, dan is dringend klimaatactie nodig. Dat schrijft een topman van verzekeraar Allianz in een opvallende LinkedIn-post.

Nathalie Carpentier

7 april 2025 om 23:59

↩ Delen

de Standaard

+ Worden natuurrampen onverzekerbaar?
“Finaal komt de rekening bij de burger terecht. Hetzij via hogere premies, hetzij via belastingen”

Pepinster na de waterbom, 15 juli 2021. © Bart Biesemans/reuters

De opeenvolging van klimaatrampen leidt tot grote zenuwachtigheid in de verzekeringssector. Als we ons niet dringend aanpassen, dreigen huizen en bedrijven onverzekerbaar te worden, en dus waardeloos. Kan een extreme catastrofe het hele financiële systeem doen instorten?

Lieven Sioen

16 januari 2026 om 23:59

🔊 Luisteren

↩ Delen

Niet aangepast zijn
kost de samenleving dus enorm veel...

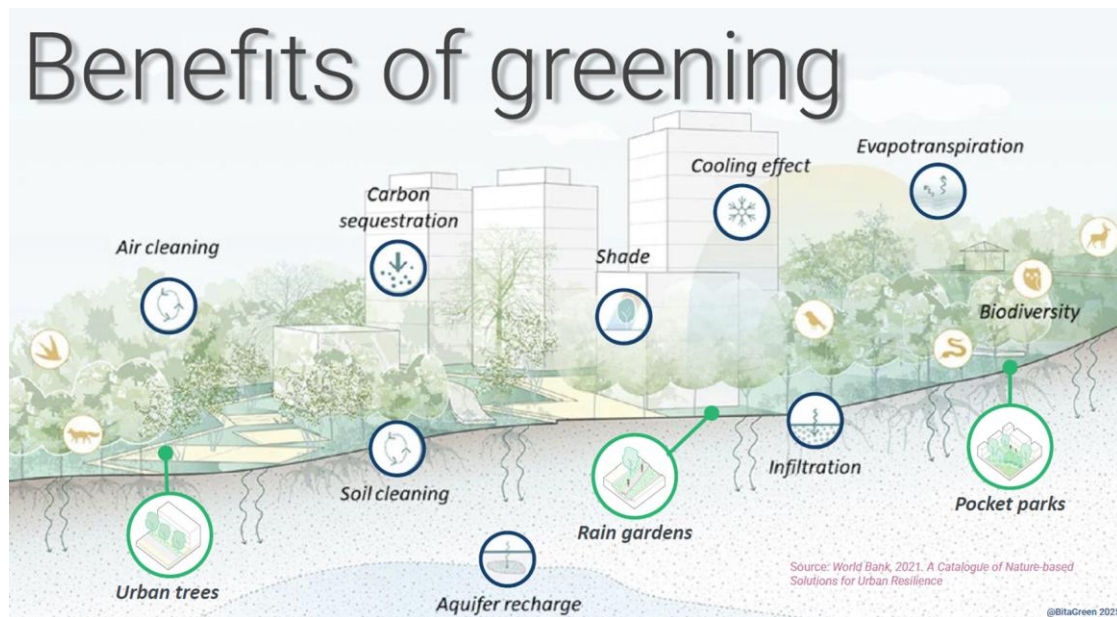
ACTU | ECONOMIE & POLITIQUE | BELGIQUE | GÉNÉRAL

ANALYSE

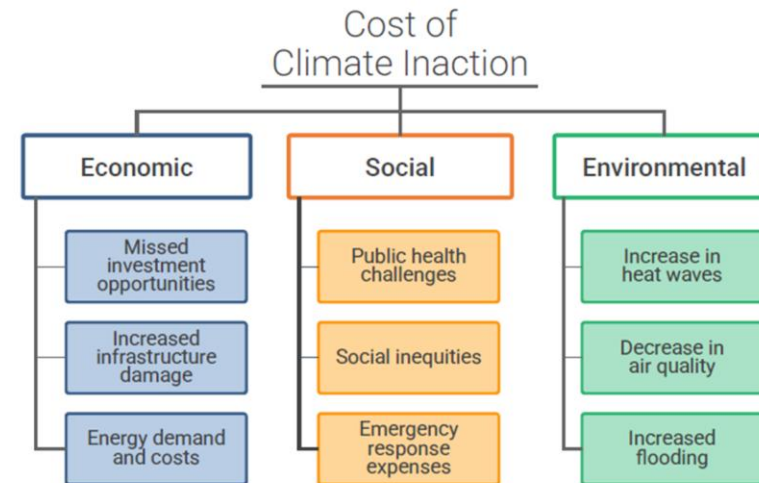
La Belgique doit-elle s'adapter à un réchauffement de +4°C ?

L'État, les entreprises, les communes... en France tout le monde va devoir s'adapter à un réchauffement de +4°C. La Belgique n'a pas de trajectoire de référence de ce type. Utile, pour mettre tout le monde au diapason ?

...Nochtans weten we ook dit, bijvoorbeeld:

Example: Investing in water Security

Source: Coenen et al., 2024 - Financing of the Climate Transition - Leuven

- **Adaptation makes cents** – maar de investeringsmodellen ontbreken nog en/of overtuigen onvoldoende
- Adaptatie = investerings- en risicovraagstuk
- Klimaatrisico's tasten reële activa aan (woningen, infrastructuur, bedrijven) - activa waarin institutionele beleggers investeren.
- Institutionele beleggers zijn sleutelactoren
  - Verzekeraars, pensioenfondsen en banken hebben een direct belang bij adaptatie, maar botsen op onzeker rendement en gebrek aan investeerbare projecten.
- **Externaliteiten** - complex om met precisie te berekenen
  - Sociale impacts (betere toegang, welke doelgroep)
  - Financiers willen nog steeds (bijna) 100% zekerheid
  - Kosten en financiële opbrengsten + besparingen
  - Wie betaalt eventuele financiële tekorten – met andere woorden, wie garandeert dit?
- **Uitdagingen** (private/publieke *inputs* en opbrengsten)
  - Waardering en onzekerheden
  - Technische uitdagingen, gekoppeld aan de verdeling van risico's en baten
  - Juridische aspecten (eigendom, verantwoordelijkheden)
  - Tijdshorizon (kwaliteit en duurzaamheid van de investering)
  - Financiering (wie betaalt nu, wie betaalt later)
- **Overheid als marktformgever?**
  - Publieke kaders, data, regelgeving en risicodeling (bv. via garanties, *blended finance* en publieke cofinanciering) = nodig om private investeringen in adaptatie te mobiliseren.

- **Beperkte directe investeringsmiddelen**
  - Federale adaptatiebeleid (en – financiering) focust vooral op kennis, monitoring en risicobeoordeling - behalve voor de federale assets en bevoegdheden (bv. Crisisbeheer); grootschalige implementatie (en financiering) ligt vooral bij gewesten en EU.
- **Financiële en fiscale hefboom**
  - Het federale niveau stuurt via fiscale prikkels (investeringsaftrek), investeringsvehikels ([SFPIM](#)) en publieke investeringen (bv. Budget en/of via groene staatsobligaties – *green OLOs*).
  - Binnenkort: '*climate resilience by design*'? (cf. EU)
- **Systeemrol in een versnipperd landschap**
  - De federale overheid kan coherentie brengen via regelgeving, risicokaders en Europese doorvertaling, en zo private investeringen faciliteren.
    - O.a. in: Federale Klimaatwet (2024), NAS, NAP, IFAPEW, FAP,...

3. Private financieringsopties voor klimaatadaptatie

Brede waaier aan private actoren

Banken, verzekeraars, pensioenfondsen, investeringsfondsen en publieke investeringsmaatschappijen.

Die beheren kapitaal dat blootstaat aan fysieke klimaatrisico's, én beheren geld dat ze in adaptatieprojecten kunnen investeren.

Adaptatie is (nog) geen standaard investeringscategorie

Baten (vaak: vermeden schade) zijn moeilijk meetbaar (dus moeilijk toewijsbaar en niet-uitsluitbaar), lokaal en langetermijn.

→ weinig 'bankable' projecten zonder publieke ondersteuning.

Groeiende rol via risicobeheer en producten

Private actoren integreren adaptatie via kredietvoorwaarden, verzekeringspremies, veerkrachtobligaties en langetermijninvesteringen.

4. *Blended finance:* publieke hefboom voor private investeringen

---

Publieke middelen verlagen investeringsrisico's

Overheden nemen (een deel van) het eerste risico via garanties, achtergestelde leningen of projectvoorbereiding.

Private financiële actoren zorgen voor schaal en kapitaal voor investeringen (in adaptatieprojecten)

Banken, verzekeraars en institutionele beleggers stappen in zodra risico's beheersbaar en kaders voorspelbaar zijn.

Van subsidie naar risicodeling

Blended finance verschuift de rol van de overheid van financier naar katalysator van 'investeerbare' adaptatieprojecten.

Project	Type blended/co-financiering	Doel adaptatie
<u>SWDE – EIB Loan (€250 M)</u>	EIB + SWDE	Climate resilient water infrastructure (WAL)
<u>Wallonia rebuilding & resilience (€1.1 B)</u>	EIB + WA	Flood resilience & social infrastructure (WAL)
<u>LIFE SPARC – Scheldevallei</u>	EU LIFE + regionale partners	Nature-based flood resilience (FL)
<u>Sigma Plan (KBR CFA)</u>	EU/regio / lokale budgetten	Flood risk reduction & ecosystems (FL)
<u>Waterleau International Finance Vehicle (WIFV)</u>	PPP / blended capital (SFPIM, Ethias)	Klimaatbestendige waterinfrastructuur
<u>SFPIM Ecologische Transitie-enveloppe (€250 M)</u>	Publicly catalysed investment	Klimaat- en milieu-gerelateerde bedrijfsinvesteringen

ClimateFIT- project (Vlaanderen): *blended finance* in praktijk

- **‘Realizing the building shift’**
- **Van klimaatrisico naar investeerbaar project**
  - [ClimateFIT](#) vertaalt fysieke klimaatrisico’s (bv. hitte, wateroverlast, droogte) naar concrete investeringsnoden voor bedrijven en projecten.
- **Combinatie van publieke en private middelen**
  - Publieke ondersteuning verlaagt drempels via risicoanalyse, projectontwikkeling en cofinanciering; private actoren stappen in bij uitvoering.
- **Vraaggestuurde aanpak met schaalpotentieel**
  - Vertrekt vanuit concrete noden van bedrijven, financiële actoren en investeerders, niet vanuit vooraf vastgelegde subsidies - huidig beleid is eerder aanbodgestuurde benadering

ClimateFIT-Case Vlaanderen: ruimtelijk beleid als adaptatie-investering

Hoge klimaatkwetsbaarheid door ruimtegebruik

Vlaanderen is sterk verstedelijkt en versnipperd, met veel verharding → verhoogde risico's op droogte en overstromingen.

'Building shift' vraagt nieuwe financieringslogica

De bouwshift (3 ha/dag tegen 2025, stop in 2040) vereist compensatie voor eigenaars, maar lokale budgetten en bestaande fondsen volstaan niet.

Nood aan waarde-captatie en nieuwe instrumenten

Financiële en ruimtelijke instrumenten om meerwaarde van planning en groene infrastructuur te herverdelen zijn cruciaal om klimaatbestendige ontwikkeling op te schalen.

- **We maken adaptatie investeerbaar, niet alleen subsidiegedreven**

- Ontwikkeling van federale kaders voor **risicodeling, garanties en blended finance** zodat private financiers structureel kunnen instappen.
- Noodzaak aan **dialogoog met institutionele financiële actoren, potentiële co-financiers, impact investors,...**
- **Klimaatveerkracht verankeren** in *cashflows*, waarderingen (*valuations*) en kapitaalvereisten (*capital requirements*).
- Door **adaptatie te erkennen in de wettelijke kapitaalvereisten** kunnen de kapitaalvereisten worden verlaagd en de financieringsrente worden verlaagd (want minder kredietrisico).
- Mogelijke referentiepunten: EU-taxonomie, UNDRR-rapport, *Resilience by design*-concept,...(cf. EU-wetgevend proces)
- Maar er zijn veel complexiteiten...

- **We zorgen voor coherentie over beleidsdomeinen heen**

- Betere afstemming van klimaatadaptatiebeleid-en projecten met fiscaliteit, ruimtelijke logica, verzekeringen en financiële regelgeving om perverse prikkels te vermijden.

- **We gebruiken federale hefboomen als katalysator**

- We zetten in op federale instrumenten (SFPIM, fiscale stimuli, regelgeving, data) om regionale en lokale adaptatieprojecten te helpen identificeren, opschalen en versterken.
- Scenario-denken (Frans *TRACC*-model en Klimaatverhalen/storylines) als instrument voor de mainstreaming en financiering van adaptatie

Take-aways: *Yes, Adaptation makes cents – if (adaptation) policy, finance and risk are addressed together*

• Adaptatie is ook financieel beleid

- Zonder investeringen in veerkracht nemen schade, onzekerheid en publieke kosten structureel toe.

• Privaat kapitaal is onmisbaar, maar niet 'autonoom'

- Institutionele beleggers willen investeren, maar hebben duidelijke kaders, data en risicodeling nodig.

• De overheid bepaalt de spelregels

- Via regelgeving, *blended finance* en marktsturing kan adaptatie van kostenpost naar investeringslogica evolueren.
- Anders... (Zie bv De Standaard, 16/01/2026)

Menu | De Standaard

Als abonnee kan je dit plusartikel lezen. Abonnee

 Worden natuurrampen onverzekerbaar?
 “Finaal komt de rekening bij de burger terecht. Hetzij via hogere premies, hetzij via belastingen”

De Standaard, 16/01/2026

Strategy to unlock climate adaptation banking funding in Europe (*)

1

Data Infrastructure & Risk Assessment

Improve climate risk data and analysis to guide investment decisions. Set a level playing field

Initiatives

- Enhance Climate-ADAPT platform
- Foster sharing of data & analysis (KPIs, methodologies)
- Non-Financial sectors stress tests to climate change
- Integrate risk metrics into lending
- Industry Working Group

2

Strategic Planning & Public-Private Governance

Long-term planning to align public-private efforts and enhance coordination through financial, technical, or institutional mechanisms

Initiatives

- Investable National Adaptation Plans (investments, sectoral..), common structure
- Dedicated funding windows
- Intergovernmental public coordination
- Dedicated resources and assistance for SME & Retail
- Taking advantage of just transition tools

3

Financial Regulation & Taxonomy

Embed climate adaptation in financial and sustainability frameworks. Flexibility and consistency to market standards are a must.

Initiatives

- Simplify and align taxonomies to market standards
- Link public financing to projects based on climate
- Offer favorable loans to companies aligned with climate standards
- Mandate climate risk disclosures and insurance coverage

4

Capital Mobilization & Innovative Finance Instruments

Mobilize capital through de-risking and new financial instruments

Initiatives

- Adaptation specific risk-appetite frameworks
- Expand de-risking tools like green guarantees adaptation criteria
- Pilot blended finance, with a focus on private-sector
- Innovative financial instruments like sovereign resilience bonds, financing linked to adaptation plans (company level)

(*) Based on best practices or recommendations from national climate-adaptation plans of France, Germany, the Netherlands, Spain and the UK; See [here](#) a summary of the EU COM wide assessment of the NECPs (May-25) on climate adaptation

KLIMAATRISICO's (~extreme weersomstandigheden)

(hitte, droogte, overstromingen, natuurbranden,...)

- Fysieke klimaatrisico's
- Schade aan reële activa
- Toenemende publieke kosten

→ Dit zijn geen abstracte risico's, maar **financiële risico's**.

ADAPTATIEPROJECTEN (ruimtelijk beleid, infrastructuur, bedrijven)

Vandaag: moeilijk te financieren/'investeerbaar'

FINANCIERINGSMECHANISMEN

(Publiek – *blended* – privaat; en innovatieve publiek-private instrumenten die financiële veerkracht en adaptatie ondersteunen, zoals PPP's en obligaties voor infrastructuur en *catastrophe bonds* voor risicotransfer)

- Publieke cofinanciering
- Garanties en risicodeling
- Projectvoorbereiding en data

FINANCIËLE ACTOREN (o.a. institutionele beleggers)

Rolverdeling? Wie financiert het onderpand ?
Wie financiert de onzekerheden of geeft garanties?

→ **Rol overheid: ook marktvormgever ?**

• **Federale hefboomen:**

- Regelgeving
- Fiscaliteit
- Data en standaarden
- SFPIM
- Federaal Adaptatiefonds (?) ~ *Fonds Barnier* (FR) - via heffing op verzekeringscontracten
- EU-kaders en -kanalen, en -fondsen (LIFE, Horizon, Mission Adaptation, EIB,...)

Dank voor uw aandacht! *Merci !*

Enige vragen, aub ? ☺

- Contacts: Samuel.lietaer@health.fgov.be ; Jelle.Dehaen@health.fgov.be
- Klimaat.be
- Nationale website: www.Adapt2climate.be
- EU adaptation website: www.climate-adapt.eea.europa.eu

- BBVA research (2025), *The Opportunity in Climate Adaptation Finance*, in: EU Reflection Group ([presentations](#)).
- Climate FIT documents: <https://climatefit-heu.eu/cases/belgium-flanders-region/>
- Coenen et al. (2024), *Financing of the Climate Transition – Leuven*.
- EU [Reflection Group on Mobilising Climate Resilience Financing](#) (eindverslag)
- European Commission, Climate Resilience Dialogue (2024), [Climate Resilience Dialogue Final Report](#)
- [FOD VVL-DGEM – Dienst Klimaatverandering - Climate insurance protection Stakeholder workshop](#) (rapport, 2023)
- [FRDO - Nota financiering klimaatadaptatie. Overzicht en obstakels voor adaptatie.](#)
- Meraj, G., Hashimoto, S. (2025), “Bridging the adaptation finance gap: the role of nature-based solutions for climate resilience”, *Sustain Sci* 20, 1093–1107.
- IIED (2022), “The Good Climate Finance Guide for Investing in Locally Led Adaptation”, [21231IIED.pdf](#)
- Brandon et al. (2025), “Strengthening the Investment Case for Climate Adaptation: A Triple Dividend Approach”, Working paper, World Resources Institute. <https://www.wri.org/research/climate-adaptation-investment-case>
- ...